

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

1.Bhar.229/2024/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2025. év január hó 16. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A pénzmosás bűntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 27.Bf.9400/2023/5. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2023. május 18. napján kihirdetett 9.B.2010/2022/12. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat az ellene a Btk. 399. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés szerint minősülő pénzmosás bűntette miatt emelt vád alól – a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással – bizonyítottság hiányában felmentette és megállapította, hogy az eljárás során felmerült 61.920 forint büntügyi költség az állam terhén marad.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a kihirdetését követően az ügyész a fellebbezés bejelentésére három munkanapot tartott fenn, majd e határidőn belül a vádlott terhére, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést. A vádlott és védője az elsőfokú ítéletet tudomásul vették.

[3] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. április 12. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 27.Bf.9400/2023/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 399. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés szerint minősülő pénzmosás bűntettében, ezért 540 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egynapi tételének összegét 2.000 forintban határozta meg és rendelkezett az így kiszabott 1.080.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre való átváltoztatásáról. Kötelezte a vádlottat 61.920 forint büntügyi költség megfizetésére.

[4] A törvényszék ítéletével szemben a kihirdetését követően a védő jelentett be fellebbezést felmentés végett.

[5] A védő a Be. 584. § (6) bekezdésben foglalt kötelező rendelkezés ellenére a bejelentett fellebbezést nem indokolta írásban.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.481/2024/3. számú átiratában a védő fellebbezését nem tartotta alaposnak. Meglátása szerint a kerületi bíróság és a törvényszék a perrendi szabályokat megtartotta és a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján helyes ténybeli következtetés útján kiküszöbölte az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát. A törvényszék indokolási kötelezettségének eleget tett, melynek során meggyőző érveléssel mutatta be, hogy az elsőfokú bíróság téves ténybeli következtetései miben merültek ki. Véleménye szerint a törvényszék abban is helytállóan foglalt állást, hogy a vádlott tudattartalmára vonatkozó tények, az ügynevezett tudati tények a tényállás és nem a jogi értékelés körébe tartoznak. Hangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróság nem a bizonyítékok tilalmazott felülmérlegelését végezte el, hanem az elsőfokú ítélet részleges megalapozatlanságát orvosolta és ezzel összefüggésben törvényesen értékelte a bizonyítékokat az elsőfokú bíróságtól eltérően.

[7] A fellebbviteli főügyészség teljes mértékben egyetértett a másodfokú ítélet [15]-[30] bekezdéseiben írtakkal. Megítélése szerint a törvényszék helytállóan foglalta össze azokat a tényezőket, amelyekből a vádlottban fel kellett merülnie annak, hogy a megérkezett pénzek eredete nem legális, ezzel kapcsolatban nem hivatkozhat alappal a vőlegényével fennállt bizalmi viszonyra.

[8] Egyetértett azzal, hogy a vádlott cselekvősege a pénz eredetének elleplezését eredményezte és a pénzmosás eshetőleges szándékkal, a pénz bűnös eredetébe való belenyugvással is megvalósítható.

[9] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is törvényes, továbbá helytállóan alkalmazta az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezéseket is, azonban ezzel kapcsolatban a Fővárosi Törvényszék indokolását kiegészítette a pénzbüntetés elkövetéskor hatályban volt és elbíráláskor hatályos törvényi szabályozásával. Ennek során megállapította, hogy az elkövetéskori törvényi rendelkezés az egy napi tétel összegét kedvezőbben állapította meg, azonban az elkövetéskor hatályban volt törvényi szabályozás alapján a büntetés enyhítésére csak egyéni méltányosság alkalmazásával – Btk. 82. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont és (3) bekezdés – kerülhet sor, ezzel szemben az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések alapján a büntetés enyhítése nélkül is lehetőség nyílik szabadságvesztés helyett pénzbüntetésre ítélésre.

[10] Érvelése szerint a másodfokú bíróság által meghatározott napi tételek száma és az egy napi tételként megállapított összeg is megfelelő, igazodnak a büntetéskiszabási elvekhez, az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyához, valamint a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség kisebb fokához, ezért az enyhítésre nem lát alapot.

[11] Mindezek alapján indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság a törvényszék ítéletét hagyja helyben.

[12] A védő fellebbezése nem alapos.

[13] Az iratok alapján az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék ítéletével szemben az ügyészség a vádlott terhére nem jelentett be fellebbezést és nyilvános ülés kitűzését sem a vádhatóság, sem a fellebbező védő nem indítványozta, ezért a harmadfokú bíróság a Be. 621. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság ítéletét tanácsülésein bírálta felül.

[14] A Kúria Bhar.III.111/2019/8. számú végzésének, majd legutóbb a BH 2021. 68. számú eseti döntésének iránymutatására figyelemmel az ítéltábla elsőként azt vizsgálta meg, hogy a bejelentett fellebbezés alapján van-e helye a harmadfokú eljárásnak, ugyanis a Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésre kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén van lehetőség.

[15] A Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett. Jelen esetben a Fővárosi Törvényszék – a kerületi bíróság felmentő ítéletével szemben – a vádlottat bűnösnek mondta ki pénzmosás bűntettében, amely tény a vádlott vonatkozásában kétségtől meggyőzően megnyitotta a másodfokú ítélet elleni, a Be. 616. § a), b) és c) pontján alapuló fellebbezések lehetőségét.

[16] A Be. 615. § (3)-(5) bekezdése meghatározza a másodfellebbezéssel támadható másodfokú ítéleti rendelkezések körét, így joghatályos csak az a fellebbezés lehet, amely valóban megnyílt fellebbezési jog esetén, a másodfokú ítélet másodfellebbezéssel támadható részét, illetve rendelkezését kifogásolja.

[17] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve a hivatkozott törvényhely b) pontja szerint kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését, vagy részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[18] Amint azt a Kúria a hivatkozott végzésében és a legutóbbi eseti döntésében is leírta, az eltérő rendelkezés, mint törvényes fellebbezési ok rendeltetése nyilvánvalóan az, hogy lehetőség nyíljon az eltérést eldöntő új eljárási fokra. A hatályos Be. ehhez, a korábbi eljárási törvényben is meglévő feltételhez hozzárendelte, hogy nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak fájjalása, sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[19] A másodfokú ítélet ellen a védő az elítélése miatt, a vádlott felmentése érdekében jelentett be fellebbezést.

[20] Mindez azt jelenti, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja és a) pontjának ab) alpontja, valamint b) pontja értelmében a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, a másodfokú ítéletnek azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatára eredményezett, valamint az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárást bírálta felül. Ezen túlmenően a Be. 618. § (2) bekezdése értelmében a harmadfokú bíróság hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[21] Az ítéltábla megállapította, hogy az eljáró bíróságok az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartották, nem vétettek olyan eljárási szabálysértést, ami a Be. 625. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú, illetve másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[22] A felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e, ugyanis a Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[23] A tényállás hiányossága esetén a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételének van helye, az iratellenesség pedig – értelemszerűen, mibenlétéből fakadóan – az iratok tartalma alapján orvosolható. A részleges megalapozatlanság kiküszöbölésének nincs mennyiségi korlátja, bármilyen nagy terjedelmű is a megalapozatlanság, az iratok tartalma alapján, helyes ténybeli következtetés útján vagy bizonyítás felvételével kiküszöbölhető (EBH 2018. B.8.).

[24] A hatályos büntetőeljárási törvény csak a teljes – a másodfokú eljárásban helyre nem hozható – megalapozatlanság okából engedi meg a hatályon kívül helyezést, míg az ítélet részleges megalapozatlanságának kiküszöbölését a másodfokú bíróság kategorikus – mérlegelést nem tűrő – kötelezettségévé teszi. A részleges megalapozatlanság ezért hatályon kívül helyezés alapjául nem szolgálhat (EBH 2019. B.9.).

[25] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a fentebb részletezett kúriai iránymutatásoknak megfelelően járt el, amikor az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát észlelve nem helyezte hatályon kívül a kerületi bíróság ügydöntő határozatát, hanem az ítélete [10] bekezdésében megjelölt megalapozatlansági okot a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján kiküszöbölte, tehát a megalapozatlanság megszüntetése érdekében tárgyalás tartására és bizonyítás felvételére nem volt szükség. A harmadfokú bíróság észlelte, hogy a másodfokú ítélet 3. oldalának első sorában a megalapozatlansági ok törvényhelye elírás miatt hibásan került feltüntetésre, ezért azt a Be. 592. § (2) bekezdés d) pontjára javítja ki.

[26] A másodfokú bíróság által az ítélete [11]-[13] bekezdéseiben megalapozottá tett tényállás nem szenved hiányosságban és a tényállás-megállapítási kötelezettség keretében a vád kimerítésének követelménye is megvalósult. Az iratellenesség nem állapítható meg, mert a törvényszék a tényállás kiegészítésekor a tartalmukkal egyezően vette figyelembe az iratokat, továbbá a tényből-tényre következtetés hibája sem valósult meg, mert a megállapított tényekből kizárólag az elsőfokú ítéletben megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás következik.

[27] A harmadfokú bíróság külön kiemeli, hogy a törvényszék a tényállás kiegészítésekor figyelemmel volt a vádhoz kötöttség elvére is, továbbá szükségesnek tartja rögzíteni, hogy a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése nem a felülmérlegelés szinonimája.

[28] A másodfokú bíróság által kiegészített és a harmadfokú eljárásban is irányadó tényállás nem szenved megalapozatlansági hibában, az ügy elbírálása szempontjából releváns tényadatokat tartalmazza, iratszerű és a vádlott személyével, illetve cselekvőseivel kapcsolatos megállapítások is helytállóak. A másodfokú bíróság által az ítélezése alapjául elfogadott tényállás tehát megalapozott, ezért az a Be. 619. § (1) bekezdése alapján irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

[29] A törvényszék helyesen járt el, amikor a felülbírálatát az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatával folytatta, mert a Kúria következetes ítélezési gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség teljesítése csak a megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható (EBH 2018. B.8., EBH 2019. B.9. és BH 2019. 220.).

[30] Az első- és másodfokú bíróság bűnösség kérdésében eltérő álláspontja következtében a harmadfokú bíróság által eldöntendő kérdés az volt, hogy a másodfokú eljárásban megalapozottá tett tényállásból a törvényszék által felhozott érvek alapján következik-e a vádlott büntetőjogi felelőssége.

[31] Az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék az indokolási kötelezettségét példászerűen teljesítette és a kerületi bíróságtól eltérő álláspontját kellő részletességgel megindokolta, melynek során bemutatta, hogy milyen bizonyítékokra, illetve mely indokokra alapította a vádlott bűnösségét. Indokolásában tetten érhető a vádlott cselekményeiből a bűnösségére levont következtetéséhez vezető gondolatmenet is.

[32] A harmadfokú bíróság álláspontja szerint a megalapozott tényállásból a törvényszék kifogástalan érveléssel vont következtetést a vádlott bűnösségére. A Fővárosi Törvényszék ítéletének 3-5. oldaláig terjedő érdemi indokolásában minden részletre kiterjedően, a büntetőügy fő- és részletkérdései vonatkozásában is számot adott mérlegelési tevékenységéről, indokolási kötelezettségének maximálisan eleget tett. Az okiratok tartalmát és a vádlott védekezésének tartalmi elemeit egymással ütköztetve értékelte, ítélete indokolásából egyértelműen nyomon követhető, hogy melyek voltak azok a tényezők, amelyeket irányónak tekintett.

[33] Az iratanyaggal összhangban álló, logikus és meggyőző érveléssel mutatta be azokat a tényadatokat, amelyek a vádlott eshetőleges szándékát támasztották alá. Ez utóbbi megállapítással kapcsolatban szükséges kiemelni, hogy míg az elsőfokú bíróság indokolása a vádlott érzelmére fókuszált, addig a másodfokú bíróság az összes beszerzett bizonyítékot az értékelési körébe vonta, azokat a Be. 167. § (4) bekezdésének megfelelően nemcsak egyenként, hanem összességükben is értékelte, melynek során az észszerűség követelményét szem előtt tartva mutatta be, hogy az eljárás alatt feltárt adatok és bizonyítékok miként illeszkedtek egymásba.

[34] A megalapozott tényállásból a másodfokú bíróság tehát okszerűen vont következtetést Terhelt1 vádlott bűnösségére és cselekményeinek minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek.

[35] A büntetendő alapcselekmény – jelen esetben a csalás – és a pénzmosás között éles határvonal húzódik, mert ez utóbbi bűncselekmény nem a csalás büntetlen utócselekménye, minthogy a törvény a pénzmosást kifejezetten kiemelte a lehetséges utócselekmények köréből (BH 2014. 7.).

[36] A terhelti magatartás abban az esetben értékelhető az alapcselekmény részeként, ha

- a terhelt azzal kifejezetten az alapcselekmény valamelyik törvényi tényállási elemét valósítja meg (tettes),
- az alapcselekmény elkövetőjében a cselekmény elkövetésére irányuló szándék kifejezetten a terhelt rábíró magatartása következtében alakul ki (felbújtó), vagy

- a terhelt a saját cselekvőségét megelőzően már tisztában van az alapcselekmény tettesének szándékával minden részletre (törvényi tényállási elemre: például elkövetési magatartás, célzat, stb.) kiterjedően (csalás esetében például azzal, hogy az alapcselekmény tettesének szándéka kifejezetten jogtalan haszonszerzésre irányul), és az alapcselekmény elkövetése előtt vagy közben ahhoz szándékosan segítséget nyújt (bűnsegéd).

Amennyiben a fenti feltételek nem állnak fenn, akkor kizárólag pénzmosás elkövetése merülhet fel.

[37] A vádlott inkriminált cselekvőségei a felsorolt esetek egyikét sem merítették ki, elkövetési magatartásai nem az alpbűncselekmény részét képezték, hanem kizárólag a pénzmosás büntetétéhez kötődtek. A másodfokú bíróság a tényadatok alapján helyesen állapította meg a pénzmosás elkövetési magatartásaként az elleplezést és alappal jutott arra a következtetésre, hogy a tudatának át kellett fognia a bankszámlára érkező pénzüsszegek illegális eredetét. Mindebből adódóan a bankszámlájára beérkezett pénzek készpénzben történt felvételekor a bűnös eredet elleplezésébe belenyugodva cselekedett, vagyis a bűncselekményt a Btk. 7. § II. fordulata alapján eshetőleges szándékkal valósította meg.

[38] A Btk. 399. §-ában szabályozott törvényi tényállást a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 53. §-a 2021. január 1. napjával kezdődő hatállyal módosította, ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor megvizsgálta, hogy a Btk. elkövetéskor hatályban volt vagy az elbírálásakor hatályos rendelkezései kedvezőbbek-e a vádlottra nézve.

[39] Az összevetés keretében a vád tárgyává tett cselekmény büntetendőségét, a bűncselekmények minősítéséhez tartozó büntetési tételek összevetését, az elkövetők büntethetőségét, illetve mindezek feltételeit, végezetül pedig a kilátásba helyezett büntetést vagy intézkedést kell értékelni (BH 2014. 129. és BH 2014. 201.). A törvényszék végzésében foglaltak a Kúria által kidolgozott szempontrendszernek teljes mértékben megfeleltek, az kizárólag a fellebbviteli főügyészségnek a jelen határozat [9] bekezdésében hivatkozott további, az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések alkalmazását alátámasztó érvelésével egészítendő ki.

[40] A Fővárosi Törvényszék tehát törvényesen minősítette a vád tárgyává tett cselekményeket az elbírálásakor, illetve jelenleg hatályos Btk. rendelkezéseinek alkalmazásával, valamint helytállóan állapította meg a folytatólagosság törvényi egységét.

[41] A joghátrány megválasztása körében a másodfokú bíróság a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva hiánytalanul vette számba a vádlott terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket.

[42] A törvényszék az enyhítő és súlyosító körülményeket súlyuknak megfelelően értékelte, amikor a büntetlen előéletű vádlottat a Btk. 33. § (1) bekezdés d) pontja szerinti pénzbüntetésre ítélte. Az elsőfokú ítéletben meghatározott napi tételek törvényi maximumban meghatározott száma arányban áll a vádlott személyében és cselekményeiben megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel, míg az egy napi tétel összege igazodik az iratok alapján megállapítható jövedelmi és vagyoni helyzetéhez. A pénzbüntetés meg nem fizetése esetére a szabadságvesztés átváltoztatására vonatkozó rendelkezés szintén törvényes.

[43] A másodfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései is törvényesek.

[44] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 620. § (1) bekezdése és a Be. 621. § (2) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[45] A Fővárosi Ítéltábla végzése elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki, melynek értelmében a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata azon a napon emelkedik jogerőre, amikor azt meghozták.

Budapest, 2025. év január hó 16. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

Dr. Kováts Katalin s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 27.Bf.9400/2023/5. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 1.Bhar.229/2024/5. számú végzése által 2025. év január hó 16. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. év január hó 16. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke